

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: L. P.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2019, č. j. MPSV-2019/30628-918, ve věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 22. 5. 2017, č. j. 47043/2017/HKR (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na péči z důvodu nesplnění podmínek ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“), neboť není osobou starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby v některém ze stupňů závislosti (I až IV).
2. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 9. 2017, č. j. MPSV-2017/184304-918, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno výše uvedené prvoinstanční rozhodnutí. Rozhodnutí

žalovaného napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Králové. Ten svým rozsudkem ze dne 21. 8. 2018, č. j. 32 Ad 22/2017-59, rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017, č. j. MPSV-2017/184304-918, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

3. Žalovaný poté pokračoval v řízení (viz rekapitulace níže) a dne 13. 2. 2019 vydal rozhodnutí č. j. MPSV-2019/30628-918, kterým opětovně zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil prvoinstanční rozhodnutí ze dne 22. 5. 2017, č. j. 47043/2017/HKR.

II. Obsah žaloby

4. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2019, č. j. MPSV-2019/30628-918 napadla žalobkyně žalobou, v níž (stejně jako ve své první žalobě ke sp. zn. 32 Ad 22/2017, obsah žalob je téměř shodný – *poznámka soudu*) namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů rozhodnutí a nedostatečně zjištěný skutkový stav, který nemá oporu ve spise, dále uvedla, že napadené rozhodnutí je stiženo i dalšími vadami zákonnosti.
5. Žalobkyně opakovaně namítala nesprávné posouzení svého zdravotního stavu v řízení před správními orgány. Uvedla s odkazem na lékařské zprávy odborných lékařů a obsah záznamu o sociálním šetření, že nezvládá minimálně 6 základních životních potřeb, a to mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost.
6. K základní životní potřebě „mobility“ žalobkyně opětovně uvedla, že ze zprávy Chirurgické kliniky FN Hradec Králové ze dne 1. 6. 2017 a zprávy o ambulantním vyšetření Kliniky onkologie a radioterapie FN Hradec Králové ze dne 27. 6. 2017 vyplývá, že „nemůže ujít delší vzdálenost, z důvodu pokročilého nádorového onemocnění není schopna cesty veřejným dopravním prostředkem pro celkovou únavu a obtíže“. Ze zprávy posledně jmenovaného pracoviště ze dne 18. 7. 2017 vyplývá, že „je vzhledem k inkontinenci psychosociálně limitovaná a nemůže ujít delší vzdálenost“. V lékařské zprávě internisty MUDr. S., Třebechovice pod Orebem, ze dne 14. 8. 2017, se uvádí, že „při chůzi opakovaně kolabovala“. V písemném záznamu ze sociálního šetření ze dne 15. 3. 2017 je k uvedené životní potřebě uvedeno, že žalobkyni „chůze vyčerpává a ujde jen krátkou vzdálenost v rámci bytu“. Žalobkyně tak má za to, že „nezvládá pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu“. Není tedy schopna ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve spojení s písm. a) Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. zvládat základní životní potřebu mobilitu.
7. K základní životní potřebě „stravování“ žalobkyně opětovně uvedla, že v záznamu ze sociálního šetření se uvádí: „Je většinou tak unavená, že musí i studenou stravu nachystat syn.“ Z uvedeného je dle ní zřejmé, že není schopna „rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji“ a že tedy není ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve spojení s písm. d) Přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. schopna zvládat základní životní potřebu stravování.
8. K základní životní potřebě „oblékání a obouvání“ žalobkyně opětovně uvedla, že v záznamu ze sociálního šetření se uvádí: „Většinou je v noční košili a oblékne si ji. Pokud jde k lékaři, tak potřebuje s oblékáním pomoc.“ Žalobkyně namítá, že schopnost obléknout si noční košili, v níž se nachází pouze doma, nesvědčí o její schopnosti „oblékat se a obouvat se, resp. svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem“, jak je požadováno pod písm. e) Přílohy č. 1 k vyhl. č.

505/2006 Sb. Má za to, že není schopna ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve spojení s písm. e) Přílohy č. 1 cit. vyhl. zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání.

9. K základní životní potřebě „tělesná hygiena“ žalobkyně opětovně uvedla, že v záznamu ze sociálního šetření se uvádí: „Opláchne si ruce, ošetří chrup a učeše se. Ručníkem se otře sama. Syn jí pomáhá do a z vany, pomáhá jí s mytím včetně vlasů, stříhá jí nehty na nohách.“ Žalobkyně se domnívá, že nutná pomoc s mytím ve vaně, tedy „mytím jednotlivých částí těla a tedy prováděním celkové hygieny“ u ní vylučuje ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve spojení s písm. f) Přílohy č. 1 cit. vyhl. schopnost zvládat základní životní potřebu tělesné hygieny.
10. Napadeným rozhodnutím byly žalobkyni uznány jako nezvládané dvě základní životní potřeby ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve spojení s písm. i) a j) Přílohy č. 1 cit. vyhlášky, a to osobní aktivity a péče o domácnost.
11. Žalobkyně se domnívá, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat minimálně další 4 výše uvedené základní životní potřeby**, a nachází se tak tak ve smyslu § 8 odst. 2 ZSS ve II. stupni – středně těžké závislosti na pomoci jiné fyzické osoby, a má z tohoto důvodu nárok na příspěvek na péči dle § 11 odst. 2 písm. b) ZSS.
12. Žalobkyně namítá, že posudková komise MPSV (dále také jen „PK MPSV“ nebo „PK“), ani sám žalovaný v napadeném rozhodnutí, se jejími námitkami ani v rámci nového projednání věci (po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017 krajským soudem) řádně nevypořádali. Odkázala v tomto směru na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 6. 1. 2010, č. j. 3 Ads 100/2009, či ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 nebo ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009, (kritérium správnosti posudku PK MPSV z hlediska úplnosti a přesvědčivosti). K žalobě doložila aktuální lékařskou zprávu Chirurgické kliniky FN Hradec Králové ze dne 28. 3. 2019.
13. Závěrem shrnula, že napadené rozhodnutí stejně jako prvoinstanční rozhodnutí je nezákonné, ale i nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a zavázal žalovaného povinnostmi nahradit jí náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení a uvedl, že v odvolacím řízení hodnotila zdravotní stav žalobkyně posudková komise MPSV, která konstatovala, že žalobkyně je po laparoskopické resekci rekta v březnu 2016 a komplexní léčbě adenokarcinomu rekta, s inkontinencí stolice, kolapsovými stavy s poklesem TK dle 24 hodinové monitorace, ve stavu po plastice kýly po stomii. PK akcentovala kolísavý stav po chemoterapii s předpokladem stabilizace zdravotního stavu při dlouhodobé remisi základního onemocnění. Uvedla, že žalobkyně je plně orientována, nemá postižení zraku, sluchu či duševních schopností. V řízení nebyla doložena funkčně významná oběhová či funkční nedostatečnost ani trvalé postižení oběhových či dechových funkcí ani postižení nosného a pohybového aparátu.
15. Žalovaný dále konstatoval, že PK se v souladu s požadavkem krajského soudu podrobně vyjádřila k neuznaným základním životním potřebám mobility, stravování, oblékání a

obouvání a tělesné hygieny (stručně v tomto směru shrnul odůvodnění napadeného rozhodnutí). K namítanému rozporu mezi posudkovým hodnocením a subjektivně uváděnými potížemi žalobkyně žalovaný s poukazem na závěry PK zdůraznil, že nelze hodnotit pouze subjektivně udávané potíže, ale je třeba jednoznačně prokázat přítomnost poruchy funkčních schopností, která dosahuje ve vztahu ke zvládnutí jednotlivých potřeb úplnou či těžkou poruchu, kdy nelze předpokládat samostatné zvládnutí základní životní potřeby v přijatelném standardu, a to ani s facilitátory, v pomalém tempu, či s náhradními mechanismy. Uvedené skutečnosti nebyly v případě žalobkyně prokázány. Dále platí, že hodnocení zvládnutí či nezvládnutí jednotlivých základních životních potřeb odbornými lékaři (čímž argumentuje žalobkyně), pokud nemají vzdělání v oboru posudkového lékařství, nelze zohlednit. Posudková komise vždy bere v úvahu toliko medicínské závěry odborných lékařů, z nichž pak sama provádí vlastní posudkové hodnocení ke schopnosti pacienta zvládnout jednotlivé základní životní potřeby. U proměnlivých stavů (žalobkyní udávané závratě, únava, slabost, tlak na hrudi a v hlavě, bolesti kolen) se hodnotí jejich vliv na zvládnutí základních životních potřeb, pokud ve zdravotním stavu převažují nad stavy bez závratí, což ze zdravotní dokumentace žalobkyně nevyplývá, pokles krevního tlaku byl stabilizován. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

16. V replice na vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že na podané žalobě trvá. Uvedla, že bez přítomnosti jiné osoby nemá odvahu se kvůli špatné pohyblivosti a časté malátnosti pohybovat sama. Doložila čestné prohlášení dvou osob, které jí z důvodu její špatné mobility pomáhají s odvozem např. k lékaři či na jednání s úřady.

V. Skutková zjištění a posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobkyně i žalovaného (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
18. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu, zejména z provedených posudků o zdravotním stavu žalobkyně. Soud nepovažuje za nutné opisovat je v úplnosti a do detailu, neboť jejich obsah je oběma stranám řízení dobře znám. Pro přehlednost soud uvádí následující rekapitulaci:
19. Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno podáním žádosti o příspěvek na péči dne 26. 1. 2017.
20. Úřad práce provedl dne 15. 3. 2017 sociální šetření v místě bydliště žalobkyně (v souladu s § 25 odst. 1 ZSS), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „LPS OSSZ“). Podle písemného záznamu o sociálním šetření byla zjištěna neschopnost žalobkyně zvládnout úkony základní životní potřeby v oblasti: j) péče o domácnost.
21. V posudku LPS OSSZ Jičín ze dne 24. 4. 2017 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobkyně vycházel lékař OSSZ ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře ze dne 10. 1. 2017, dalších odborných lékařských nálezů (Chirurgická klinika FN HK,

- závěrečná zpráva ze dne 21. 3. 2016, 26. 4. 2016, 4. 11. 2016 a 5. 12. 2016, Klinika onkologie a radioterapie FN HK ze dne 4. 8. 2016, 14. 11. 2016 a 9. 1. 2017) a sociálního šetření ze dne 15. 3. 2017. Dle posudkového závěru potřebovala žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při jedné základní životní potřebě: j) péče o domácnost.
22. Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 22. 5. 2017 rozhodnutí, č. j. 47043/2017/HKR, kterým žalobkyni nepřiznal příspěvek na péči.
23. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 9. 2017, č. j. MPSV-2017/184304-918, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí úřadu práce. S odkazem na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 28. 8. 2017, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení uvedl, že žalobkyně není osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní jiné fyzické osoby, není však neschopna zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Dle uvedeného posudku PK nebyla žalobkyně schopna zvládat jednu základní životní potřebu: j) péči o domácnost. Tento zdravotní stav byl i ke dni 26. 1. 2017.
24. Jak již soud uvedl výše, rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017, bylo rozsudkem nadepsaného soudu ze dne 21. 8. 2018, č. j. 32 Ad 22/2017-59, zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že posudek PK MPSV ze dne 28. 8. 2017 se dostatečně a přesvědčivě nevypořádal se všemi skutečnostmi, především pak s těmi, které namítala žalobkyně (odkázal v tomto směru na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015-34). Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí není v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy že nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný totiž v napadeném rozhodnutí vůbec nereagoval na odvolací námitky žalobkyně (uplatněné v rámci doplnění odvolání ze dne 14. 7. 2017), v nichž žalobkyně zcela jasně a konkrétně spороvala nezvládání šesti základních životních potřeb. Krajský soud shledal posudek PK MPSV ze dne 28. 8. 2017 nepřezkoumatelným, a pokud jej žalovaný vzal za základ svého rozhodnutí, aniž by se sám zabýval odvolacími námitkami žalobkyně, bylo rovněž rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Krajský soud proto napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a), a b) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí a dále proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje doplnění a odstranění pochybností, které zakládá nedostatečné posudkové hodnocení posudkovou komisí MPSV ve vztahu k těm základním životním potřebám, o nichž žalobkyně tvrdila, že je nezvládá. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je třeba podstatným způsobem doplnit posudkové závěry tak, aby odpovídaly na námitky žalobkyně a bylo z nich zřejmé, z jakých důvodů žalobkyně ve světle kritérií daných zákonem o sociálních službách a prováděcí vyhláškou zvládá či nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby žalobou spороvané základní životní potřeby.
25. **V dalším řízení** žalovaný požádal PK MPSV v Hradci Králové o opětovné posouzení stupně závislosti žalobkyně.
26. **PK MPSV (v jiném složení) ve svém posudku ze dne 12. 11. 2018** dospěla k závěru, že žalobkyně není osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního

stavu vyžaduje každodenní pomoc jiné fyzické osoby, není však neschopna zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Dle PK **nebyla žalobkyně schopna zvládat dvě základní životní potřeby: i) osobní aktivity a j) péči o domácnost.** Tento zdravotní stav byl i ke dni 26. 1. 2017.

27. PK při novém posouzení stupně závislosti vycházela z posudkového spisu LPS OSSZ Hradec Králové, ze spisu odvolacího orgánu (žalovaného), ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře a odborných lékařských nálezů v nich založených a lékařských nálezů, které žalobkyně doložila k odvolání nebo posudkové komisi v průběhu celého správního řízení (tyto jsou citovány na straně 6 napadeného rozhodnutí) a ze sociálního šetření úřadu práce ze dne 15. 3. 2017. PK provedla posouzení zdravotního stavu žalobkyně bez její osobní účasti, o čemž žalobkyni dopředu informovala. Zrekapitulovala diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně jako stav po komplexní léčbě pro adenokarcinom konečníku pT2pN1MO s laparoskopickou resekcí rekta v 3/2016, s přechodnou ileostomií, po radioterapii a chemoterapii, po divulzi anu v 11/2016, v péči pro inkontinenci stolice, je připravována k sakrální neurostimulaci. Žalobkyně dále podstoupila plastické zákroky pro kýlu v jizvě po stomii v 3/2018 a 8/2018. PK akceptovala kolísavý stav po chemoterapii, která byla ukončena již v 3/2017 s předpokladem následné rekonvalescence a stabilizace zdravotního stavu při dlouhodobě dosažené remisi základního onemocnění. Konstatovala, že žalobkyně je plně orientována, nebylo doloženo funkčně významné postižení zraku, sluchu a duševních schopností, oběhová či funkční nedostatečnost, ani trvalé postižení oběhových či dechových funkcí, ani postižení nosného a pohybového ústrojí (ve zprávách uváděn normální neurologický nález se závěrem možné akrální polyneuropatie při hypestézii). Žalobkyni udávaná bolest kolenních kloubů nebyla doložena a nevyplývá ani z lékařské dokumentace, je plánováno vyšetření revmatologem. Dle PK v příčinné souvislosti s tíží zdravotního postižení není žalobkyně schopna zvládat fyzicky náročné úkony péče o domácnost a je výrazně limitována pro zvládání osobních aktivit [tj. základní životní potřeby: i) osobní aktivity a j) péči o domácnost]. PK MPSV uvedla, že v rozporu s předchozími posudky uznala jako nezvládanou základní životní potřebu i) osobní aktivity, a to pro obtíže spojené s onkologickou léčbou, inkontinencí stolice.
28. Posudková komise se dále podrobně vyjádřila ke všem zbývajícím neuznaným základním životním potřebám ve smyslu § 9 odst. 1 ZSS: tj. a) mobilitě, b) orientaci, c) komunikaci, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesné hygieně, g) výkonu fyziologické potřeby, h) péči o zdraví [viz strana 7 – 9 odůvodnění napadeného rozhodnutí].
29. Žalobkyně po seznámení se s podklady pro rozhodnutí zaslala žalovanému své podrobné stanovisko, v němž nesouhlasila s posudkovým závěrem PK a opětovně namítala nezvládání základních životních potřeb: mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost (osobní aktivity a péče o domácnost jí byly napadeným rozhodnutím uznány jako nezvládané – *poznámka soudu*), doložila lékařskou zprávu ze dne 4. 10. 2018. Rovněž poukázala na skutečnost, že samotná posudková komise u ní žádné lékařské vyšetření neprováděla. Vzhledem k námitkám žalobkyně žalovaný požádal PK MPSV o „doposouzení“ stupně závislosti.
30. PK MPSV ve svém doplňujícím posudku ze dne 28. 1. 2019 setrvala na svém posudkovém závěru ze dne 12. 11. 2018, že **žalobkyně nebyla schopna zvládat dvě základní životní potřeby: i) osobní aktivity a j) péči o domácnost** s tím, že tento zdravotní stav byl i ke

dni 26. 1. 2017, tj. ke dni podání žádosti o příspěvek na péči. K námitce žalobkyně dále uvedla, že její zdravotní stav považuje z dostupných lékařských zpráv za dostatečně objektivizovaný a nelze předpokládat, že by vyšetřením žalobkyně při jednání PK MPSV byly zjištěny nové posudkově významné skutečnosti. K žalobkyni předložené lékařské zprávě ze dne 4. 10. 2018 PK uvedla, že ji měla k dispozici a vyhodnotila ji již ve svém prvoposudku ze dne 12. 11. 2018.

31. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
32. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby (§ 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dále také jen „ZSS“). Nárok na tento příspěvek má oprávněná osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.
33. Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
 - a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
34. Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
35. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 9 odst. 4 ZSS). Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 5 cit. zákona).

36. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“).
37. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Podle § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Podle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
38. Podle § 25 odst. 2 ZSS krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. Podle § 25 odst. 3 cit. zákona při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování stupně závislosti provádějí okresní správy sociálního zabezpečení [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 8 ZSS ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).
39. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 ZSS. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 nebo ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 nebo ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009, rozsudek ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015-34, vše dostupné na www.nssoud.cz).

40. Žalobkyně učinila v dané věci sporným, zda zvládá či nikoliv základní životní potřeby, které jí nebyly uznány, a to : a) mobilitu, d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesnou hygienu.
41. Podle vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu mobilitu považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vstávání a usedání, 2. stoj, 3. zaujímat a měnit polohy, 4. pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. otevírat a zavírat dveře, 6. chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, 7. nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
42. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
43. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
44. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
45. Krajský soud v posuzovaném případě ve světle citované právní úpravy a výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu znovu hodnotil, zda posudek PK MPSV ze dne 12. 11. 2018, ve znění doplňujícího posudku ze dne 28. 1. 2019, je přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti a zda žalovaný v dalším řízení dostál povinnosti, k níž ho zavázal krajský soud svým předchozím rozsudkem.
46. Krajský soud má po provedeném přezkumném řízení za to, že nový posudek PK MPSV ze dne 12. 11. 2018, ve znění doplňujícího posudku ze dne 28. 1. 2019 daná kritéria, vymezená výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, splnil. Posudková komise MPSV se dle názoru soudu přesvědčivě vypořádala s jednotlivými námitkami žalobkyně ve vztahu ke každé základní životní potřebě, o níž žalobkyně tvrdila, že ji bez pomoci jiné fyzické osoby sama nezvládne (viz strana 7 až 9 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně ve své aktuální žalobě neuvedla nic nového, co by neuvedla již dříve ve své první žalobě. Na rozdíl od rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017, které bylo soudem zrušeno, se žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 13. 2. 2019 již velmi podrobně zabýval jednotlivými námitkami žalobkyně (ty zůstaly stále stejné, jak již soud několikrát zmínil) a za tím účelem vyžádal dokonce dva posudky PK MPSV.
47. Posudková komise MPSV k základní životní potřebě **mobilita** uvedla, že nebyla v odborných nálezech doložena taková tíže postižení pohybového nebo nosného aparátu, která by z posudkově medicínského hlediska odůvodňovala neschopnost žalobkyně samostatně se v požadovaném rozsahu (s případným odpočinkem) pohybovat, tedy neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými

kritérii. Konstatovala, že žalobkyně je samostatně mobilní, ve zprávách není uváděna nutnost používání opěrných pomůcek, nebylo doloženo funkčně významné postižení pohybového a nosného ústrojí. PK uvedla, že onkologem je uváděn PS 0-1 dle WHO, což znamená neschopnost těžké fyzické námahy. Žalobkyně může vykonávat lehčí práci. PK dále vysvětlila, že v této životní potřebě se hodnotí schopnost nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových a používat je, posudkovým kritériem však není schopnost používat veřejné dopravní prostředky. V uvedené životní potřebě PK hodnotí funkci pohybového a nosného ústrojí ve vztahu k použití dopravních prostředků obecně, tj. schopnost např. si nastoupit a vystoupit z auta. U žalobkyně nebyla doložena taková tíže postižení, pro kterou by uvedené úkony neměla být schopna z dlouhodobého hlediska zvládnout.

48. Posudková komise MPSV k základní životní potřebě **stravování** uvedla, že žalobkyně má zachovány duševní a zrakové schopnosti, je schopna samostatně si po místnosti přejít, má zachovanou hybnost horních končetin. Tíže jejího zdravotního postižení po funkční stránce neodůvodňuje neschopnost zvládnout tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii. V této základní životní potřebě se hodnotí schopnost rozpoznat tekutiny a potraviny a vybrat vhodné potraviny a tekutiny s ohledem na doporučené dietní opatření (žalobkyně má dostatečné rozumové schopnosti, zrakem je rozezná), je schopna si nalít nápoj (nemá ochrnutí horních končetin, nemá funkčně významné postižení zraku, má pro to dostatečné duševní schopnosti), je schopna si rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat si ji, dát potraviny na talíř (nemá doloženo funkčně významné postižení horních končetin, zraku a duševních schopností), je schopna se najíst a napít (nemá doloženo funkčně významné postižení horních končetin, zraku ani duševních schopností), dodržovat stanovený dietní režim a konzumovat stravu v obvyklém denním režimu (má dostatečné duševní schopnosti), přemístit nápoj a stravu na místo konzumace (nemá doloženo funkčně významné postižení horních končetin, zraku ani duševních schopností), je schopna se po místnosti přemístit, lze akceptovat konzumaci u kuchyňské linky nebo v jejím dosahu, žalobkyně má i dostatečné schopnosti k event. zvládnutí přemístění stravy a nápoje na servírovacím vozíku apod.). PK dále odůvodnila, že složitější příprava stravy včetně vaření ani příprava teplých nápojů se v této základní životní potřebě nehodnotí. Tyto činnosti byly zhodnoceny v rámci základní životní potřeby j) péče o domácnost, která byla uznána jako nezvládaná.
49. Posudková komise MPSV k základní životní potřebě **oblékání a obouvání** uvedla, že žalobkyně má zachovány duševní a zrakové schopnosti i hybnost končetin a páteře, kardiopulmonálně je její zdravotní stav stabilizován, tíže postižení z posudkově medicínského hlediska neodůvodňuje neschopnost samostatně zvládnout tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii. Přes případně žalobkyní subjektivně udávanou nutnost dopomoci nebyla z dlouhodobého hlediska objektivně doložena taková tíže zdravotního postižení, která by tuto každodenní pomoc odůvodňovala.
50. Posudková komise MPSV k základní životní potřebě **tělesná hygiena** uvedla, že žalobkyně má zachovány duševní a zrakové schopnosti, hybnost končetin a páteře, kardiopulmonálně je její zdravotní stav stabilizován, tíže postižení z posudkově medicínského hlediska neodůvodňuje neschopnost zvládnout tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii samostatně, event. s využitím facilitátorů

(madla, sedátko na vanu, protiskluzové podložky apod.). Přes případně žalobkyní subjektivně udávanou nutnost dopomoci nebyla z dlouhodobého hlediska objektivně doložena taková tíže zdravotního poškození, která by tuto každodenní dopomoc odůvodňovala.

51. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí již bylo vydáno na základě stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a je tak v souladu s ust. § 3 správního řádu. Po doplnění správního řízení o další dva posudky PK MPSV soud nepřisvědčil žalobkyni v tom, že se posudková komise, resp. žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádali s jejími odvolacími námitkami. Soud posudek PK MPSV ze dne 12. 11. 2018, ve znění doplňujícího posudku ze dne 28. 1. 2019, považuje za úplný a přesvědčivý, neboť zohledňuje všechny podstatné okolnosti projednávané věci, neobsahuje žádný vnitřní rozpor, posudková komise se dle závazného právního názoru soudu s přesvědčivým odůvodněním vyjádřila ke zvládnutí/nezvládnutí žalobkyní sporovaných životních potřeb ve smyslu Přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., v platném znění.
52. Všechny lékařské zprávy, na které se žalobkyně odvolávala v žalobě, měla k dispozici i PK MPSV. Ačkoli je zřejmé, že PK svůj posudkový závěr kromě povinného sociálního šetření učinila toliko na základě podkladové zdravotní dokumentace (ta byla doplněna o velké množství odborných lékařských zpráv, doložených samotnou žalobkyní v průběhu celého správního řízení), vlastní jednání proběhlo bez přítomnosti žalobkyně a tedy bez přímého vyšetření žalobkyně posudkovou komisí. To však neznamená, že by nyní posudkovou komisí učiněný závěr byl jen z tohoto důvodu nesprávný či nezákonný. Uvedený postup PK MPSV vysvětlila a soud jej akceptuje. Totiž jediné posudková komise je oprávněna k úvaze, zda je podkladová dokumentace pro přijetí posudkového závěru dostačující a zda je či není nutné zvát posuzovanou osobu k jednání. Krajský soud si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, kterou ve svém zrušujícím rozsudku připomněl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, dle kterého *„[p]římé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem OSSZ a posudkovou komisí MPSV by v řízení o příspěvku na péči podle ZSS mělo být pravidlem, od kterého se lze odchýlit pouze, pokud je možno vypracovat jednoznačný, úplný a přesvědčivý posudek na základě písemných podkladů“*, nebo rozsudek ze dne 9. 3. 2017, č. j. 4 Ads 226/2016 - 58, v němž je uvedeno, že *„[n]edostatek osobního vyšetření by způsobil procesní pochybení tehdy, pokud existují další okolnosti, ze kterých se podává potřeba získání vlastního náhledu na zdravotní stav posuzované osoby ze strany posudkové komise...“*) V posuzovaném případě nelze odhlédnout od toho, že žádost ve věci příspěvku na péči byla žalobkyní podána dne 26. 1. 2017, vlastní vyšetření žalobkyně nyní by k posouzení jejího zdravotního stavu a stupně závislosti k roku 2017 již nepřineslo pro věc žádné relevantní skutečnosti. Z citované judikatury je rovněž zřejmé, že přímé osobní vyšetření posuzované osoby má povahu doporučení, nejedná se o zákonnou povinnost, jejíž nedodržení by bylo ex lege vadou řízení či způsobilo nezákonnost rozhodnutí.
53. K opakované výtce žalobkyně (uvedené v replice na vyjádření žalovaného), že „nemá odvahu se kvůli špatné pohyblivosti a časté malátnosti pohybovat sama“, k čemuž doložila čestné prohlášení dvou osob, které jí pomáhají s odvozem např. k lékaři či na jednání s úřady, krajský soud uvádí, že dle závěrů posudkové komise nebyla v odborných nálezech doložena taková tíže poškození pohybového nebo nosného aparátu, která by z posudkově medicínského hlediska odůvodňovala neschopnost žalobkyně

samostatně se v požadovaném rozsahu (s případným odpočinkem) pohybovat, tedy neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu v rozsahu daném posudkovými kritérii. Přitom platí, že posudkové hodnocení tíže zdravotního postižení a uvedených schopností pro účely poskytování dávky – příspěvku na péči, je oprávněna provádět toliko posudková komise, resp. lékaři nadaní posudkovou způsobilostí (atestací z posudkového lékařství), nikoli jednotliví odborní lékaři (odborné lékařské zprávy jsou toliko podkladem pro následné posudkové hodnocení). Na uvedeném závěru PK MPSV by nemohla ničeho změnit ani čestná prohlášení svědků, proto k nim soud nepřihlížel (§ 52 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud souhlasí se žalovaným i v tom, že subjektivní potíže a stesky žalobkyně, pokud nebudou doloženy odpovídajícími objektivními lékařskými nálezy ve smyslu prokázání přítomnosti funkční poruchy k posouzení schopnosti zvládat zákonem vyjmenované základní životní potřeby, nemohou být samy o sobě podkladem pro přiznání dávky.

54. Na okraj soud poznamenává, že pokud v mezidobí od podání žádosti o příspěvek na péči do doby současné došlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobkyně a tím i skutečností rozhodných pro posouzení stupně závislosti, nic žalobkyni nebrání v tom, aby si kdykoli v budoucnu podala novou žádost o uvedenou dávku.
55. Krajský soud své konečné rozhodnutí opírá o posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2018, ve znění doplňujícího posudku ze dne 28. 1. 2019, jehož závěry odůvodnily správnost žalobou napadeného rozhodnutí, dle kterého žalobkyně není osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje žalobkyně každodenní pomoc jiné fyzické osoby při zvládání dvou základních životních potřeb, není však neschopna zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby.
56. S ohledem ke shora uvedenému proto soudu nezbylo, než v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

VI. Náklady řízení

57. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně nebyla v řízení úspěšná a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného zákonného ustanovení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 28. ledna 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně